

Suurisydäminen käsityöläinen

TEKSTI PILVIKKI LANTELA KUVAT ANNA MUOTKA

Kuvanveistäjä Matti Peltokangas haluaa, että hänen töissään näkyy käden jälki.

Peltokangas kaivertaa ohuelle, lehden muotoon leikatulle kuparipalalle ohuita viiltoja. Hän kaivertaa jokaiseen lehteen kymmeniä uria. Näin syntyy neidonhiuspuulehti, valmiita kappaleita on työpöydällä jo kymmeniä.

– Tämä idea on ollut mielessäni jo pitkään, nyt on aikaa toteuttaa se, Peltokangas kertoo.

Työ on mekaanista, mutta se täytyy tehdä käsin. Neidonhiuspuulehdet kuvaavat osuvasti Peltokankaan tuotantoa, jossa näkyy kautta linjan kuvanveistäjälle leimallinen käsityöläisyys: käden jälki ja sen jättämä ainutkertainen muoto.

Peltokankaan taiteilijanura palautuu paperinukkeihin. Kun hän oli 7-vuotias, hän muutti perheensä mukana Virroilta Hauholle. Uudessa kylässä Peltokankaan oli vaikeaa päästä sisään lasten sisäpiireihin.

– Keksin, että alan tehdä paperinukkeja suosituista sarjakuvista. Niiden avulla sain kavereita. Myös piirtäminen on ollut minulle rakas harrastus lapsuudesta lähtien.

Peltokangas opiskeli ammattikoulussa metallipuolella ja päätyi lopulta Hämeenlinnan kultakeskukseen teräskaivertajaksi. Aina kun mahdollista, Peltokangas hakeutui taiteellisen työskentelyn pariin. 17-vuotiaana hän kävi Lito Lemminkäisen grafiikankurssin ja rakensi itselleen etsausprässin, jolla pystyi vedostamaan grafiikkaa.

Kuvanveistäjä Matti Peltokangas

- Syntynyt 1952 Virroilla
- Asuu ja työskentelee Helsingissä
- Rentoutuu liikkumalla luonnossa koirien kanssa
- Yksi rakkaimmista työprojekteista *Kallioaurinko* (1994) Käpylässä
- Julkisia teoksia ympäri Suomea, esimerkiksi Lauri Kristian Relanderin muistomerkki (1996) Töölössä, *Kahden kesken* (2003) Jyväskylässä, *Yhtyvät Säteet* (1992) Oulussa
- Lapin yliopiston ja Jenny ja Antti Wihurin rahaston 45. vieraileva taiteilija.

Grafiikan vedokset osoittautuivat myöhemmin kohta-lokkaiksi, sillä Peltokankaan kaverit lähettivät niitä taideakatemian pääsykokeisiin. Peltokangas opiskeli akatemiassa ensin maalausta kolme vuotta ja sen jälkeen kuvanveistoa kaksi vuotta Harry Kivijärven avustuksella. Opiskelun jälkeen Peltokangas työskenteli vuosia Heikki Häiväojan ja Kain Tapperin apulaisena. Oma taiteilijanura alkoi muotoutua erilaisten kilpailuvoitosten myötä.

”Yleisöllä on väliä”

Peltokankaan mukaan kuvanveistossa ainutkertaista on käsin kosketeltava muoto.

– Pinnassa täytyy tapahtua, työt eivät voi olla kliinisiä.

Kädenjäljen kautta taiteilija on työssä läsnä ja katsojat pystyvät aistimaan tekijän tunnetiloja. Kivi on Peltokankaalle erityisen rakas materiaali. Se on kasvattanut muuten kärsimättömäksi tunnustautuvaa kuvanveistäjää.

– Kivi on salaperäinen, mielenkiintoinen, ehdoton ja ikaikainen. Kivi toisaalta rauhoittaa ja toisaalta haastaa tekijänsä, se laittaa hanttiin.

Peltokangas on menestynyt mitalikilpailuissa ja voittanut monia kilpailuja tilaustöitä. Menestykseen liittyy varjoja, joita on täytynyt oppia hallitsemaan. Peltokankaan mukaan osaava kirjanpitäjä on isojen palkintorahojen kanssa välttämättömyys ja pelastus. Myös oma jaksamista on täytynyt seurata.

– Pitkissä työprosesseissa täytyy sietää keskeneräisyyttä ja säilyttää usko omaan taiteelliseen visioon, oman päänsä kanssa pitää tulla toimeen.

Julkisuus tuo omat paineensa työskentelyprosessiin. – Kyllä yleisöllä on väliä, kuvanveistäjä toteaa.

Tehdessään 2000-luvulla Kekkosen näköispatsaan Peltokangas sairastui henkisestä paineesta fyysisesti. Työ oli kuitenkin menestys.

– Siinä sattui kaikki kohdalleen, Peltokangas muistelee haastavaa työprosessia.

Neidonhiuspuulehdistä muotoutuu taideteos, joka Peltokangas toteuttaa yhdessä vaatetussuunnittelun yliopistolehtorin Johanna Oksasen kanssa. Teos on esillä taidegalleriassa Arktikumissa 9.12.2018 saakka. •